

TRI

„Dobre si to premyslite,“ povedal Armand Gamache. Takmer neutrálnym tónom. Takmer. No výraz jeho tmavohnedých očí sa nedal s ničím pomýliť.

Oči boli ostré a studené. A neústupčivé.

Pozeral na agenta ponad polovičné čítacie okuliare a čakal.

Zasadačka stíchla. Zamrel šuchot papierov aj občasný nezdvorilý šepot. Ešte aj pobavené pohľady zamrzli.

Všetci sa sústredili na hlavného inšpektora Gamachea.

Inšpektorka Isabelle Lacostová, ktorá sedela vedľa neho, pozrela na šéfa a vzápätí na zhromaždených agentov a inšpektorov. Toto bola pravidelná týždenná schôdza oddelenia vražd québeckej polície – Sûreté du Québec. Stretnutie zamerané na výmenu nápadov a informácií o vyšetrovaných prípadoch. Kedysi sa odohrávali v duchu spolupráce, ale teraz sa tejto hodinky čoraz väčšmi desila.

A ak to takto vníma ona, ako sa asi cíti hlavný inšpektor?

Lenže čo šéf cíti a čo si myslí, to sa dalo odhadnúť čoraz ťažšie.

Isabelle Lacostová ho poznala lepšie ako ktokoľvek v tejto miestnosti. Prekvapene si uvedomila, že s ním aj najdlhšie slúži. Ostatných zo starej gardy presunuli, buď na vlastnú žiadosť, alebo na rozkaz hlavného superintendanta Francoeura.

A namiesto nich sem prevelili túto zberbu.

Najúspešnejšie oddelenie vražd v krajine doslova vypitvali a prázdne miesta zaplnili lenivými, bezočivými, neschopnými gaunermi. No boli naozaj neschopní? Pri vyšetrovaní vražd nepochybne, ale spočívala ich úloha skutočne len v tom?

Samozrejme, že nie. Vedela a tušila, že to vie aj Gamache, prečo sú títo muži a ženy naozaj tu. Nie na to, aby riešili vraždy.

Napriek tomu sa hlavnému inšpektorovi Gamacheovi ešte stále darilo viesť tento tím. Držať ich na uzde, hoci len tak-tak. Krehká rovnováha sa narúšala a Lacostová to cítila. Každý deň prichádzali noví a noví agenti. Videla, ako sa na seba veľavýznamne usmievajú.

Lacostovej sa zdvihol žalúdok.

Davové šialenstvo. Áno, šialenstvo vtrhlo na toto oddelenie. A hlavný inšpektor Gamache ho každý deň zapriahol a držal pod kontrolou. Čoraz s väčšou námahou. Ako dlho to vydrží, kým sa mu všetko vymkne z rúk?

Inšpektorka Lacostová žila s mnohými obavami a väčšinou sa týkali jej detí, syna a dcéry. Aby sa im nič nestalo. Vedela, že tie obavy sú prevažne iracionálne.

Ale obava, čo sa stane, ak hlavný inšpektor stratí vládu nad oddelením, iracionálna nebola.

Zachytila pohľad jedného zo starších agentov, ktorý sa vyvaľoval na stoličke s rukami skríženými na prsiach. Očividne sa nudil. Inšpektorka Lacostová si ho karhavo premerala. Sklopil zrak a očervenel.

Zahanbil sa. Ešteže tak.

Gánila ďalej, tak sa vystrel a položil ruky na stôl.

Prikývla. Bolo to víťazstvo, hoci malé a nepochybne dočasné. Aj také sa však v týchto časoch počítali.

Inšpektorka Lacostová znovu obrátila hlavu ku Gamacheovi. Veľké ruky mal distingvovane zložené na stole. Na týždennom hlásení. Vedľa papiera ležalo pero. Pravá ruka sa mu trošku triasla a ona dúfala, že si to okrem nej nikto nevšimne.

Bol hladko oholený a do poslednej nitky vyzeral na to, čím bol – na muža, čo sa blíži k šesťdesiatke. Nebol fešák, ale bol distingvovaný. Skôr ako profesor než policajt. Skôr ako bádateľ než lovec. Voňal santalovým drevom s náznakom ružovej vody a každý deň nosil do práce sako a kravatu.

Tmavé vlasy mu šediveli, na spánkoch a okolo uší ich mal zastrihnuté a mierne zvlnené. Na tvári sa črtali vrásky, ktoré zanechal vek, starosti i smiech. Hoci v poslednom čase sa veľa nesmiel. A na ľavom spánku mal už navždy jazvu. Pripomínala udalosti, na ktoré by nikto z nich aj tak nezabudol.

Meral niečo nad meter osemdesiat a bol mohutný, pôsobivý. Nie vyslovene svalnatý, ale ani tučný. Jednoducho solídny.

Solídny, pomyslela si Lacostová. Ako pevnina. Ako mys, ktorý čelí šíremu moru. Žeby sa na ňom po toľkom neúprosnom vlnobití prehlbovali zárezy a ryhy? Žeby sa objavovali praskliny?

Hlavný inšpektor Gamache v tejto chvíli nejavil známky erózie. Uprene pozeral na previnilca a ešte aj Lacostová pocítila stopu súcitu. Nový agent si zmýlil skalný mys s piesčinou. Až teraz, a to už bolo neskoro, mu došlo, na čo narazil.

Videla, ako sa bezočivosť mení na znepokojenie, potom na zľaknutie. Pozrel na kamarátov, hľadal u nich podporu, ale oni ako hyeny vo svorke cúvli. Takmer slintali v očakávaní, ako svojho druhu roztrhajú.

Až do tejto chvíle si Lacostová neuvedomila, ako nadšene sa svorka vrhá na svojich vlastných členov. Alebo im aspoň odmieta pomôcť.

Pozrela na Gamachea, ktorého pevný pohľad spočíval na nervóznom agentovi, a vedela, že presne o to teraz šéfovi ide. Skúša ich. Skúša ich lojalitu. Oddelil jedinca od svorky a čaká, či mu niekto príde na pomoc.

Nikto.

Isabelle Lacostová si trochu vydýchla. Hlavný inšpektor Gamache tu stále velí.

Gamache ďalej hľadel na agenta. Ostatní sa začali hniezdiť. Jeden sa dokonca zdvihol a mrzuto prehodil: „Mám robotu.“

„Sadnite si,“ zavelil šéf, no nepozrel naňho. Muž dopadol na stoličku ako kameň.

Gamache čakal. Stále čakal.

„*Désolé, patron,*“ ospravedlnil sa napokon agent. „Toho podozrivého som ešte nevypočul.“

Slová sa kĺzali po stole. Nanič priznanie. Všetci počuli, ako tento agent klame, že podozrivého vypočúval, a teraz čakali, čo s ním urobí hlavný inšpektor. Ako ho roztrhá v zuboch.

„Porozprávame sa o tom po schôdzi,“ povedal Gamache.

„Áno, pane.“

Stôl okamžite zareagoval.

Prefíkané úsmevy. Šéf najskôr prejavil silu, teraz však uňho vycítilli slabosť. Keby bol agenta rozniesol na kopytách, boli by si ho vážili. Báli by sa ho. Ale teraz zavetrili krv.

A Isabelle Lacostová si pomyslela, panebože, ešte aj ja som si želala, aby šéf toho agenta zahanbil a ponížil. Aby ho priklincoval k stene na výstrahu všetkým, ktorí si pohnevajú hlavného inšpektora Gamachea.

Tu je hranica, ďalej ani krok.

Lenže Isabelle Lacostová bola v Sûreté už dosť dlho, aby vedela, že je oveľa jednoduchšie strieľať ako hovoriť. Oveľa jednoduchšie je kričať ako byť rozumný. Oveľa jednoduchšie je zahanbiť seba aj iných, zneužívať autoritu, ako byť dôstojný, zdvorilý aj k tým, ktorí sami zdvorilosťou ani nenapáchli.

Že láskavosť si vyžaduje viac guráže ako odvaha.

No časy sa zmenili. Sûreté sa zmenila. Ovládla ju kultúra, ktorá odmeňuje krutosť. Podnecuje krutosť.

Hlavný inšpektor Gamache to vedel. A predsa práve ukázal svoje slabé miesto. Urobil to náročky? Alebo je na tom naozaj tak zle? Lacostová nevedela.

Už to nevedela.

Zato však vedela, že za posledných šesť mesiacov videl hlavný inšpektor, ako jeho oddelenie opúšťa dobro a prichádza tam zlo. Jeho

práca sa rozpadáva. Díval sa, ako odchádzajú verní alebo sa obracajú proti nemu.

Spočiatku proti tomu bojoval, ale postupne ho premohli. Nespočetne veľakrát videla, ako sa vrátil do svojej kancelárie po hádke s hlavným superintendantom. Zakaždým sa vrátil ako porazený. A teraz to vyzeralo, že už nemá veľa síl vzdorovať.

„Ďalší,“ povedal Gamache.

Takto to šlo ešte hodinu. Každý agent dôkladne odskúšal Gamacheovu trpezlivosť. Ale skalný mys nepovolil. Nedrobil sa, nič nenaznačovalo, že by táto námaha mala na šéfa nejaký vplyv. Schôdza sa napokon skončila a Gamache vstal. Inšpektorka Lacostová vstala s ním a ostatní zaváhali, kým sa zdvihol aj prvý z agentov. Vo dverách sa hlavný inšpektor obrátil a pozrel na agenta, ktorý mu klamal. Len krátko, ale aj to stačilo. Agent pristúpil ku Gamacheovi a kráčal za ním do kancelárie. Keď na nej šéf zatváral dvere, inšpektorka Lacostová mu na tvári zazrela letmú grimasu.

Vyčerpanie.

„Posaďte sa.“ Gamache ukázal na miesto a sám si sadol na otáčavú stoličku za stolom. Agent sa pokúsil tváriť odvážne, ale pred prísnou tvárou rýchlo splasol.

Šéf prehovoril a v hlase mu znela prirodzená autorita.

„Ste tu spokojný?“

Otázka agenta prekvapila. „Asi áno.“

„Očakávam lepšiu odpoveď. Otázka je jednoduchá. Ste tu spokojný?“

„Nemám na výber, musím tu byť.“

„Máte na výber. Môžete odísť. Nie ste nikomu zaviazaný. A odhadujem, že nie ste taký hlupák, akého tu hráte.“

„Nehráam hlupáka.“

„Nie? Kto iný ako hlupák sa vykašle na výsluch kľúčového podozrivého v prípade vraždy? Kto iný ako hlupák potom klame, hoci musí vedieť, že druhý tú lož odhalí?“

Agent však určite neočakával, že ho odhalia. Nepochybne mu vôbec nezišlo na um, že sa ocitne so šéfom sám v jeho kancelárii. Na koberčeku.

No najmä mu nezišlo na um, že šéf ho nerozdupe, neznosí ho pod čiernu zem, ale bude si ho len zamyslene prezerať.

„Áno, bolo to hlúpe,“ priznal agent.

Gamache ho ďalej pozoroval. „Je mi jedno, čo si o mne myslíte. Je mi jedno, čo si myslíte o svojom pôsobení tu. Máte pravdu, neprišli ste sem z vlastnej vôle, ale ani z mojej. Nemáte kvalifikáciu na vyšetrovanie vražd. Ale ste agent Sûreté du Québec, ktorá sa zaraďuje k slávnym policajným zborom sveta.“

Agent sa zmraštil, potom sa mu na tvári mihlo prekvapenie.

Hlavný inšpektor nežartuje. Naozaj tomu verí. Verí, že Sûreté du Québec je slávny a schopný policajný zbor. Nárazník medzi občanmi a tými, ktorí im chcú ublížiť.

„Ak si dobre pamätám, prišli ste sem z oddelenia pre vážne zločiny.“

Agent prikývol.

„Určite ste videli strašné veci.“

Agent sa ani nepohol.

„Je ťažké nestať sa cynikom,“ potichu pokračoval šéf. „Tu máme výhodu, pretože sa venujeme jednému typu práce. Sme špecialisti. Ale máme aj nevýhodu, pretože pracujeme so smrťou. Vždy, keď zazvoní telefón, niekto prišiel o život. Niekedy je to nehoda. Inokedy samovražda. Prípadne sa z toho vykluje prirodzená smrť. No väčšinou sú tie úmrtia veľmi neprirodzené. A vtedy prichádzame na scénu my.“

Agent sa hlboko zadíval do šéfových očí a mal dojem, že na okamih zazrel všetky tie príšerné úmrtia, ktoré sa tam dňom i nocou už roky hromadili. Mladých aj starých. Deti. Otcov, matky, dcéry, synov. Zabitých. Zavraždených. Obratých o život. A ich telá skladali k nohám tohto muža.

Akoby sa k nim potichu pripojila sama Smrť a vzduch v jej prítomnosti začal smrdieť stuchlinou.

„Viete, čo som sa po troch desaťročiach práce so smrťou naučil?“ spýtal sa Gamache. Pritom sa naklonil k agentovi a stíšil hlas.

Agent sa mimovoľne tiež nahol dopredu.

„Naučil som sa, aký vzácny je život.“

Agent naňho pozeral a čakal ešte niečo, no keď sa nič viac nedozvedel, opäť sa zhrbil.

„Práca, ktorú robíte, nie je bezvýznamná,“ povedal šéf. „Ľudia sa na vás spoliehajú. Ja sa na vás spolieham. Prosím, berte ju vážne.“

„Áno, pane.“

Gamache vstal a agent s ním. Šéf ho odprevadil k dverám a pri jeho odchode kývol hlavou.

Všetci v spoločnej kancelárii oddelenia vražd sa dívali a čakali na výbuch. Čakali, kedy hlavný inšpektor Gamache zatne do previnilca tesáky. Ešte aj Lacostová na to čakala a chcela to vidieť.

No nestalo sa nič.

Agenti na seba kradmo pozerali a už sa ani neobťažovali tajiť, akí sú spokojní. Legendárny hlavný inšpektor Gamache je slaboch. Ešte neklesol na kolená, no čoskoro sa to stane.

Gamache zdvihol zrak od textu, keď Lacostová zaklopala.

„Smiem ísť ďalej, *patron*?“ opýtala sa ho.

„Samozrejme.“ Vstal a ukázal na stoličku.

Lacostová zatvorila dvere. Vedela, že aspoň niektorí, ak nie všetci agenti v spoločnej kancelárii sa sem ešte pozerajú. No bolo jej to jedno. Nech sa strčia niekam.

„Tešili sa, že ho roztrháte v zuboch.“

Hlavný inšpektor prikývol. „Viem.“ Skúmavo sa na ňu zadíval. „Aj vy, Isabelle?“

Nemalo zmysel klamať mu. Vzdychla.

„Aj ja, aspoň čiastočne. Ale z iných dôvodov.“

„A aké ste na to mali dôvody?“

Mykla bradou smerom k agentom za dverami. „Aby videli, že s vami nemôžu zametať. Oni rozumejú iba brutalite.“

Gamache sa zamyslel, potom prikývol. „Máte pravdu. Isteže. A musím priznať, že som bol v pokušení vyhovieť im.“ Usmial sa na ňu. Musel si zvykať, že už oproti nemu sedáva Isabelle Lacostová, a nie Jean-Guy Beauvoir.

„Myslím, že tamten mladý muž bral kedysi svoju robotu vážne,“ pokračoval Gamache a pozeral cez okno na agenta, ktorý práve zdvihol telefón. „Podľa mňa ju všetci brali vážne. Som úprimne presvedčený, že väčšina agentov príde do Sûreté, pretože chcú pomáhať.“

„Služiť a chrániť?“ prehodila s náznakom úsmevu Lacostová.

„Služba, bezúhonnosť, spravodlivosť,“ citoval šéf staré heslo Sûreté. „Viem, je to staromódne.“ Rezignovane zdvihol ruky.

„Tak čo sa v nich zmenilo?“ opýtala sa inšpektorka.

„Prečo sa zo slušných mladých mužov a žien stávajú surovci? Prečo vojaci snívajú o hrdinstve, no napokon týrajú väzňov a strieľajú civilistov? Prečo je toľko skorumpovaných politikov? Prečo policajti mláčia podozrivých do bezvedomia, prečo porušujú zákony, ktoré majú strážiť?“

Agent, s ktorým Gamache pred chvíľou hovoril, teraz niečo vrel do telefónu. Napriek posmeškom kolegov robil to, o čo ho Gamache požiadal.

„Lebo môžu?“ spýtala sa Lacostová.

„Lebo to robia všetci ostatní,“ opravil ju Gamache a vystrel sa na stoličke. „Korupcia a brutalita sa stávajú vzorom, sú očakávané a odmeňované. Stávajú sa normou. A kto sa voči tomu vzbúri, kto povie, že je to nesprávne, tomu zapchajú ústa. Alebo mu spravia ešte niečo horšie.“ Gamache pokrútil hlavou. „Nie, ja tých mladých agentov nemôžem odsudzovať za to, že poblúdili. Málokto by nepoblúdil.“

Šéf na ňu pozrel a usmial sa.

„A vy sa pýtate, prečo som ho nerozdupal, hoci som mohol? Pre toto. A kým si začnete namýšľať, že som hrdina, verte mi, nie som. Som sebec. Len som si potreboval dokázať, že som tak hlboko ešte nepadol. Lebo, priznávam, pokúša ma to.“

„Aby ste sa pridali k hlavnému superintendentovi Francoeurovi?“ opýtala sa Lacostová, lebo jeho priznanie ju ohromilo.

„Nie. Aby som reagoval rovnako odporne ako oni.“

Zadíval sa na ňu. Akoby zvažoval, čo povedal.

„Viem, čo robím, Isabelle,“ doložil tichšie. „Dôverujte mi.“

„Nemala som o vás vôbec pochybovať.“

Isabelle Lacostová videla, ako sa začína hniloba. Ako sa rozšíri, nie zo dňa na deň, ale postupne. Pokožku naruší malá pochybnosť. Do praskliny sa dostane infekcia. Spochybňovanie. Kritika. Cynizmus. Nedôvera.

Lacostová pozrela na agenta, s ktorým Gamache hovoril. Muž položil telefón a písal na počítači. Usiloval sa robiť svoju prácu. Ale kolegovia ho podpichovali a ona videla, ako agent prestáva písať a obracia sa k nim. Usmial sa. Znovu bol jedným z nich.

Inšpektorka Lacostová sa opäť sústredila na svojho šéfa. Nikdy v živote by o sebe nepredpokladala, že môže byť voči nemu nelojálna. No ak sa to mohlo stať ostatným agentom, ktorí boli kedysi slušní, možno to hrozí aj jej. Možno sa to už stalo. Prichádzalo čoraz viac Francoeurových agentov, čoraz viac z nich sa stavalo proti Gamacheovi a považovalo ho za slabocha. Možno to od nich chytila.

Možno o ňom aj ona začína pochybovať.

Pred šiestimi mesiacmi by si nedovolila kritizovať, ako šéf trestá podriadeného. A teraz áno. Niečo v nej položilo otázku, či to, čo videla a čo videli všetci, nebol predsa len prejav slabosti.

„Nech sa deje čokoľvek, Isabelle,“ povedal Gamache, „musíte dôverovať sama sebe. Rozumiete?“

Díval sa na ňu nástojčivo, akoby sa jej tie slová pokúšal umiestniť nielen do hlavy, ale ešte hlbšie. Na nejaké tajné bezpečné miesto.

Prikývla.

Usmial sa a prelomil napätie. „*Bon*. To ste mi prišli povedať, alebo máte na srdci ešte niečo?“

Chvíľu sa musela rozpamätávať, a prišla na to, až keď si všimla lepiaci lístok na odkazy, ktorý si priniesla so sebou.

„Pred niekoľkými minútami nám niekto telefonoval. Nechcela som vás rozrušiť. Nie som si totiž istá, či je to osobná alebo pracovná záležitosť.“

Nasadil si okuliare a prečítal si text na lístku. Potom sa zamračil.

„Ani ja neviem.“ Gamache sa oprel na stoličke. Sako sa mu roztvorilo a Lacoste si všimla, že má v puzdre na opasku glock. Ešte si na ten pohľad celkom nezvykla. Šéf neznášal zbrane.

Evanjelium podľa svätého Matúša, 10. kapitola, 36. verš.

Patrilo to k prvým zásadám, ktoré ju naučili, keď prišla na oddelenie

vrážd. Stále mala pred očami hlavného inšpektora Gamachea. Sedel tam, kde teraz.

„Matúš, desať tridsaťšesť,“ povedal. „A *vlastní domácí budú* človeku *ne-priateľmi*. Nikdy na to nezabúdajte, agentka Lacostová.“

Predpokladala, že má na mysli vyšetrovanie vrážd, keď vždy začínali pri príbuzných. Ale teraz vedela, že to znamená oveľa viac. Hlavný inšpektor Gamache nosil zbraň. Na veliteľstve Sûreté. Vo vlastnom dome.

Gamache vzal zo stola lístok. „Odveziete sa so mnou? Do obeda tam prídeme.“

Lacostovú to prekvapilo, ale nedala sa dvakrát prosiť.

„Komu to tu zveríte?“ spýtala sa, keď si brala vetrovku.

„Kto velí teraz?“

„Samozrejme, že vy, *patron*.“

„To je od vás milé, ale obaja vieme, že to nie je pravda. Len dúfam, že sme tu nenechali ležať zápalky.“

Dvere sa zavreli a Gamache začul, ako agent, s ktorým dnes hovoril medzi štyrmi očami, vraví ostatným: „Je to otázka života...“

Posmieval sa šéfovi, napodobňoval ho vysokým detským hlasom. Robil z neho idiota.

Šéf sa vybral po dlhej chodbe k výťahu a usmial sa.

Vo výťahu pozorovali, ako sa menia čísla. 15, 14...

Tretí človek z výťahu vystúpil a zostali sami dvaja.

... 13, 12, 11...

Lacostová bola v pokušení vysloviť otázku, tú jedinú, ktorú nikto iný nesmie počuť.

Pozrela na šéfa, ktorý sa díval na čísla. Bol uvoľnený. No poznala ho natoľko, že rozoznala nové vrásky, tie hlbšie. Aj tmavšie kruhy pod očami.

Áno, pomyslela si, vypadnime odtiaľto. Prejdime cez most, vypadnime z ostrova. Poďme z tohto prekliateho miesta čo najďalej.

8... 7... 6...

„Pane?“

„*Oui*?“

Obrátil sa k nej a znovu uvidela tú únavu, ktorá sa prejavovala v nestrážených chvíľach. A nemala srdce spýtať sa ho, čo sa stalo so Jeanom-Guyom Beauvoierom. S mužom, ktorý bol pred ňou Gamacheovým pobočníkom. S mužom, ktorý ju zaučal. Ktorý bol Gamacheovým chránencom. A nielen tým.

Pätnásť rokov tvorili Gamache a Beauvoir obdivuhodný tím. Jean-Guy Beauvoir bol od hlavného inšpektora o dvadsať rokov mladší a ten si ho vychovával, aby po ňom prevzal post.

Potom z ničoho nič, keď sa inšpektor Beauvoir pred niekoľkými mesiacmi

vrátil z vyšetrovania prípadu v odľahlom opátstve, prevelili ho inam. Do oddelenia, ktorému osobne velil hlavný superintendant Francoeur.

Dopadlo to zle.

Lacostová sa Beauvoira pokúsila opýtať, čo sa stalo, ale inšpektor nechcel mať s ľuďmi z oddelenia vrážd nič spoločné a hlavný inšpektor Gamache vydal rozkaz. Nikto z oddelenia vrážd sa nesmie stykať s Jeanom-Guyom Beauvoiirom.

Mali sa mu vyhýbať. Tváriť sa, že zmizol. Že je neviditeľný.

Nielen *persona non grata*, ale *persona non existit*.

Isabelle Lacostová tomu nedokázala uveriť. A hoci plynul čas, nezdalo sa jej to o nič uveriteľnejšie.

3... 2...

Na to sa ho teraz chcela opýtať.

Je to pravda?

Uvažovala, či to nebola len zámienka, spôsob, ako dostať Beauvoira do Francoeurovho tábora. A vyšpehovať, čo hlavný superintendant zamýšľa.

Gamache a Beauvoir predsa musia byť v tejto nebezpečnej hre stále spojenci.

No mesiace plynuli, Beauvoir sa správal čoraz nepredvídateľnejšie a Gamache sa zatvrdil. Priepasť medzi nimi rástla. Teraz sa zdalo, akoby tí dvaja žili každý v inom svete.

Kráčala za Gamacheom do auta a došlo jej, že tú otázku zamlčala nie preto, aby ušetrila jeho, ale seba. Nechcela počuť odpoveď. Chcela veriť, že Beauvoir zostal lojálny a že Gamache má nádej zmariť Francoeurove plány, nech sú akékoľvek.

„Chcete šoférovať?“ spýtal sa Gamache a ponúkol jej kľúče.

„Rada.“

Zamierila cez tunel Ville-Marie, potom na Champlainov most. Gamache ticho sedel a len pozoroval napoly zamrznutú Rieku svätého Vavrinca hlboko pod nimi. Premávka spomalila, takmer zastala, len čo sa priblížili k vrcholu oblúka. Lacostová, ktorá sa nikdy nebála výšok, pocítila mierny závrat. Jedna vec bola cez most šoférovať, iná stáť meter-dva od nízkeho zábradlia. A od hĺbočiny pod ním.

Ďaleko dole rozoznávala ľadové kryhy, ktoré do seba narážali v studenom riečnom prúde. Pod mostom tiekla zmes vody a ľadu, pomalá ako bahno.

Hlavný inšpektor Gamache sa prudko nadýchol, potom vydýchol a pohniezdil sa. Spomenula si, že trpí strachom z výšok. Lacostová si všimla, ako teraz zaťal päste a zatínal ich čoraz mocnejšie, potom po chvíli uvoľnil prsty. Zaťal. A zase pustil.

„Ozaj, ešte k inšpektorovi Beauvoirovi,“ vyletelo z nej a bol to asi podobný pocit ako skočiť z mosta.

Pozrel na ňu, akoby mu vlepila zaucho. A to bol vlastne, uvedomila si, jej cieľ. Preplesnúť ho, prerušiť šum v jeho hlave.

Samozrejme, nemohla inšpektora fyzicky udrieť. Emocionálne to však urobiť mohla a aj urobila.

„No?“ Pozrel na ňu, ale ani jeho tón, ani výraz tváre neboli povzbudivé.

„Mohli by ste mi vysvetliť, čo sa vtedy stalo?“

Auto sa pohlo o pár metrov, potom opäť pribrzdilo. Boli takmer na vrchole oblúka. Na najvyššom bode mostu.

„Nie.“

Vrátil jej to zaucho. Tak, že zaštipalo.

Ešte chvíľu sedeli v rozpačitom tichu. No Lacostová si všimla, že šéf už nezatína päste. Už iba pozeral z okna. Možno som ho zasiahla príliš bolestne, pomyslela si.

Potom sa mu tvár zmenila a jej došlo, že už nepozera do tmavej Rieky svätého Vavrinca, ale na bok mosta. Vyšli na oblúk a videli, prečo nastalo zdržanie. Pravý pruh blokovali policajné autá a sanitky na mieste, kde sa most spájal s južným brehom.

Hore svahom od rieky vynášali zakryté telo, pripútané ku košíku z pletiva. Lacostová sa prežehnala, len zo zvyku, niežeby mala vieru, ktorá by niečo znamenala, či už pre živých alebo pre mŕtvych.

Gamache sa neprežehnal. Uprene hľadel dolu.

K úmrtiu došlo na južnom brehu Montrealu. Nebolo to na ich území a telo nepatrilo im. Súreté du Québec zodpovedala za celý Québec okrem miest, ktoré mali vlastný policajný zbor. Aj tak im zostávalo dosť územia a dosť tiel. Toto telo však nebolo ich.

Okrem toho, Gamache aj Lacostová vedeli, že ten neborák zrejme spáchal samovraždu. Pred Vianocami ho niečo dohnalo do zúfalstva.

Keď prechádzali popri tele, zakrútenom do diek ako novorodenec, Gamacheovi zišlo na um, aký zlý musí byť život človeka, keď sa mu sivá a studená voda začne javiť ako lepšia možnosť.

Potom sa už posúvali ďalej, premávka sa zrýchlila a preredila, čoskoro sa už hnali po diaľnici, preč od mosta. Preč od tela. Preč od veliteľstva Súreté. Bližšie k dedine Three Pines.